

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De Minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 46
www.rechtspraak.nl

datum 20 november 2008
contactpersoon mw. mr. R.M. Driessen
doorkiesnummer 070 - 361 9852
faxnummer 070 - 361 9746
e-mail R.Driessen@rechtspraak.nl
ons kenmerk UIT 13479 ONTW / RMD
uw kenmerk 5567374/08/6
onderwerp Adviesaanvraag conceptwetsvoorstel tot wijziging van onder meer boek 2 BW en de Wet documentatie vennootschappen in verband met het vervallen van de verklaring van geen bezwaar en het verbeteren en uitbreiden van de gegevensverwerking ter voorkoming en bestrijding van misbruik van rechtspersonen

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 3 oktober 2008 met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake het conceptwetsvoorstel tot wijziging van onder meer boek 2 BW en de Wet documentatie vennootschappen in verband met het vervallen van de verklaring van geen bezwaar en het verbeteren en uitbreiden van de gegevensverwerking ter voorkoming en bestrijding van misbruik van rechtspersonen(het “**Wetsvoorstel**”).

Het wetsvoorstel beoogt het voorkomen en bestrijden van misbruik van rechtspersonen te verbeteren. Daartoe wordt voorgesteld het preventieve toezicht dat gebaseerd is op de verklaring van geen bezwaar, te vervangen door een systeem van doorlopende controle.

Met de afschaffing van het preventieve toezicht vervalt de in de artikelen 174a en 284a boek 2 BW voorziene mogelijkheid beroep in te stellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) tegen de in deze artikelen onder a t/m c genoemde weigeringen¹. Wat betreft het beroep tegen besluiten op grond van de artikelen 156 en 266 van boek 2 van het BW (zie artikelen 174 a en 284a onder d boek 2 BW), wordt van de gelegenheid gebruikt gemaakt om beroep in twee instanties in te voeren. Deze besluiten moeten worden aangemerkt als besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In de Awb is geregeld dat alvorens beroep bij de rechtbank wordt ingesteld, bezwaar dient te worden gemaakt bij het bestuursorgaan. Gelet hierop kunnen Afdeling 8 van Titel 4 en Afdeling 8 van Titel 5 van boek 2 van het BW over beroep geheel worden geschrapt. Gezien de aard van de materie en de

---

¹ De weigering van de MvJ om wegens gewichtige redenen ten hoogste drie maanden uitstel te verlenen op de regel dat de akte van oprichting binnen drie maanden na afgifte van de verklaring van geen bezwaar moet worden verleden; de weigering van de MvJ een verklaring van geen bezwaar af te geven, en de weigering van de MvJ een verklaring van geen bezwaar bij statutenwijziging af te geven.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 20 november 2008
kenmerk UIT 13479 ONTW / RMD
pagina 2 van 3

ervaring die het CBb heeft op dit terrein, wordt voorgesteld het CBb als hoger beroepsrechter te laten fungeren. Deze hoger beroepsmogelijkheid wordt gerealiseerd door een in artikel VI sub 1 van het voorontwerp voorgestelde aanpassing van de Bijlage bij de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

Advies

Rechtspraak in twee feitelijke instanties

De Raad merkt op dat hij als uitgangspunt rechtspraak in twee feitelijke instanties hanteert, en zich aldus kan vinden in de voorgestelde rechtsmachtverdeling. De Raad merkt hierbij nog het volgende op. In het economisch verkeer is duidelijkheid omtrent het reilen en zeilen van met name NV's en BV's cruciaal. Het spoedig krijgen van een eindoordeel van de rechter in kwesties als de onderhavige is op zichzelf zowel in het voordeel van de "toezichthouder" als van de betrokken onderneming. Dit levert een bijdrage aan de bevordering van de economische belangen van Nederland als "vestigingsland". De te verwachten hoeveelheid zaken is echter zo gering dat moet worden aangenomen dat de voor de betrokken partijen gewenste snelheid van behandeling ook kan worden verzekerd bij concentratie van de zaken bij één gerecht van eerste aanleg.

Concentratie

Uitgaande van het voorliggende wetsvoorstel merkt de Raad het volgende op. Rechterlijke concentratie kan gelet op de ingrijpende gevolgen voor de rechtspleging slechts in een aantal gevallen aan de orde zijn. In het toetsingskader Rechterlijke concentratie dat door de Raad in samenspraak met de gerechten is opgesteld, is opgenomen dat rechterlijke concentratie slechts aan de orde is indien:

1. de behandeling van een categorie zaken *bijzondere rechterlijke expertise* vereist, en
2. zich jaarlijks een *beperkt aantal zaken* van deze categorie aandient.

Van *bijzondere rechterlijke expertise* is sprake als voor de behandeling van de zaken een meer dan gemiddelde rechterlijke kennis is vereist en/of ervaring met de behandeling van bepaalde zaken is vereist.

Naar verwachting zal het wetsvoorstel een verwaarloosbaar aantal extra zaken opleveren. Gelet op de materie en het gevoelen dat het niet om zoveel zaken zal gaan dat alle rechtbanken de mogelijkheid hebben de benodigde expertise te ontwikkelen, is rechterlijke concentratie wenselijk te achten. In verband daarmee wordt er voor gekozen om deze zaken in eerste aanleg te concentreren bij één

---

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 20 november 2008
kenmerk UIT 13479 ONTW / RMD
pagina 3 van 3

rechtbank. Gezien het hiervoor genoemde verwaarloosbare aantal verwachte extra zaken in combinatie met de materie waarop het onderhavige wetsvoorstel ziet, lijkt het de Raad wenselijk de beroepen inzake de ontheffingsbeschikkingen aan de rechtbank Rotterdam toe te delen.

Gelet op de aard van de materie en de ervaring die het CBb heeft op dit terrein ligt aanwijzing van het CBb als hoger beroepsrechter volgens de Raad voor de hand.

Overig

Risicomelding

Ten aanzien van een rechtspersoon kan een risicomelding worden gedaan. Deze risicomelding wordt gedaan naar aanleiding van een (risico)analyse van gegevens uit bronnen die in het wetsvoorstel worden genoemd. Uit de Memorie van Toelichting blijkt niet welke status deze risicomelding heeft. De vraag is of de risicomelding moet worden gezien als een voorbereidingshandeling. Mocht dat zo zijn dan zou dat karakter in het wetsvoorstel dienen te worden geëxpliciteerd. De Raad verzoekt dit te verduidelijken.

Werklast

De Raad verwacht voor wat het bestuursrechtelijk deel betreft, geen noemenswaardige gevolgen voor de werklast. De werklastgevolgen voor wat het strafrechtelijk deel betreft, zijn opgenomen in (onderdeel van) het zogenoemde Fraudeprogramma. Mocht het wetsvoorstel toch aanleiding geven tot een onvoorziene grote toestroom van zaken, dan behoudt de Raad zich het recht voor hierop terug te komen.

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. Th. Groeneveld
Lid Raad voor de rechtspraak